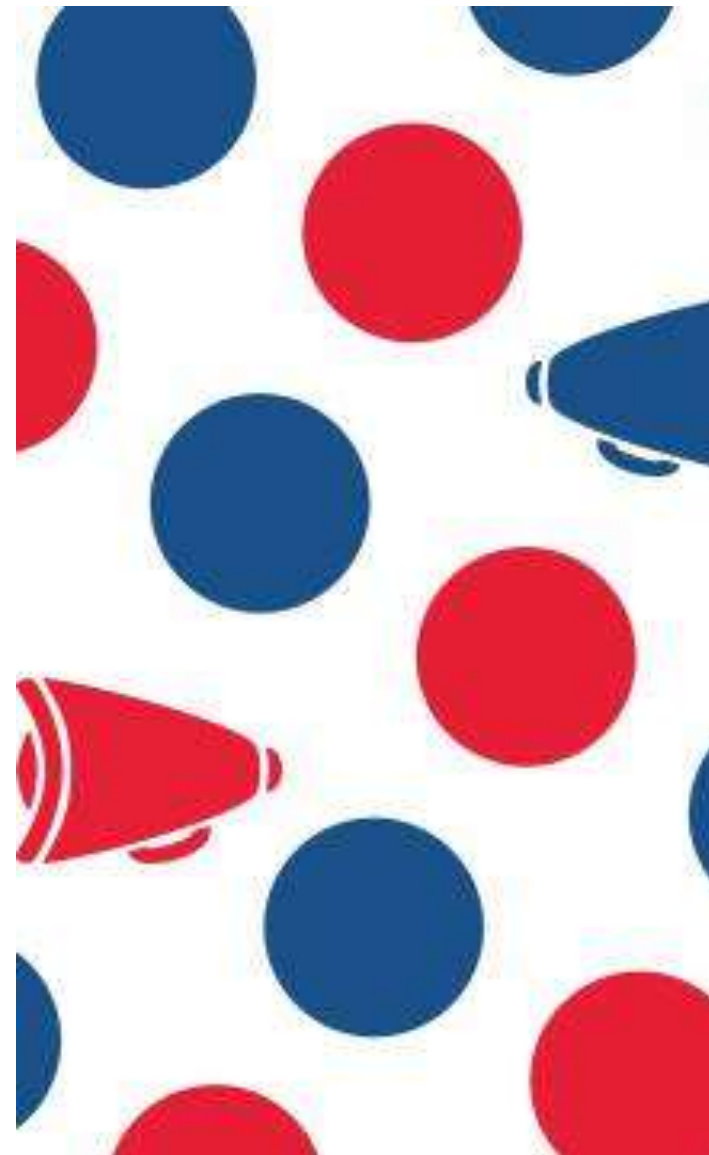

UDRUGA ZA
INKLUZIJU I
PROMICANJE
KVALITETE ŽIVLJENJA
DJECE I MLADIH S
TEŠKOĆAMA
FRENOFON

Izveštaj o radu za 2025. godinu

VIZIJA

Inkluzivni centar Fren dof on je mjesto sigurnosti, susreta i druženja djece i mladih s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji.

MISIJA

Poticanje, podrška i promicanje inkluzije u društvu.

Udruga Fren dof on osnovana je 2018. godine u Karlovcu s ciljem podrške lakšoj i stvarnoj inkluzije djece i mladih s teškoćama u društvo. Naš je fokus na osnaživanju djece i njihovih obitelji, ali i na edukaciji te podršci lokalnoj zajednici kako bi različitost bila prihvaćena, razumljiva i uključena u svakodnevni život.

Od početka stvaramo sigurna, poticajna i inkluzivna okruženja u kojima djeca razvijaju socijalne vještine, odnose i samopouzdanje, a roditelji dobivaju podršku, informacije i osjećaj da nisu sami. Kroz igru, kreativnost i zajedničko iskustvo učimo empatiji, uvažavanju i suradnji. Inkluziju promičemo i kroz kulturne i društvene aktivnosti te povezivanje različitih dionika u zajednici. Posebno smo ponosni na Festival autizma, manifestaciju susreta, vidljivosti i dijaloga, kojim iz godine u godinu mijenjamo perspektivu i gradimo zajednicu u kojoj svatko ima svoje mjesto.

UPRAVLJAČKA
STRUKTURA
U 2025.
GODINI

SKUPŠTINA UDRUGE

Redovni članovi odnosno oni koji sudjeluju u aktivnostima udruge (roditelji djece s TUR, korisnika usluge poludnevnog boravka).

UPRAVNI ODBOR

Maja Vojvodić, Danijela Lorković, Snježana Graša, Nevena Zuber

PREDSJEDNICA UDRUGE

Nikolina Kapitanić (siječanj-veljača)

Jasmina Kundić (ožujak - prosinac)

TAJNICA UDRUGE

Jasmina Kundić (siječanj-veljača)

Maja Prpić (ožujak - prosinac)

OSOBE OVLAŠTENE ZA ZASTUPANJE

Jasmina Kundić, Nikolina Kapitanić (siječanj-veljača), Maja Prpić (ožujak-prosinac)

LJUDSKI POTENCIJALI U 2025. GODINI

- 7 zaposlenih
- 17 volontera
- 681 volonterskih sati

PROJEKTI U 2025. GODINI

Senzorne radionice prirode i društva

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Iznos:
13.888,00 EUR

Zajedno rastemo – jačamo obitelj

Ministarstvo demografije i useljništva, Iznos: 29.060,00
EUR

Institucionalna podrška

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Iznos:
18.462,00 EUR

Grad Karlovac, Iznos: 24.300,00 EUR

Karlovačka županija, Iznos: 8.500,00 EUR

Senzorne radionice u dnevnom boravku

Grad Karlovac, Iznos: 1.000,00 EUR

Karlovačka županija, Iznos: 2.200,00 EUR

Gradska toplana d.o.o., Iznos: 800,00 EUR

Frendofonske pričaonice

Ministarstvo kulture i medija , Iznos: 8.000,00 EUR

Frendofonci na moru

Valamar

POLUDNEVNI BORAVAK ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U 2025. GODINI

Udruga Frendofon pruža socijalnu uslugu poludnevnog boravka za djecu s teškoćama u razvoju. Riječ je o usluzi koja djeci osigurava sigurno, podržavajuće i poticajno okruženje u kojem mogu razvijati svoje sposobnosti, učiti kroz igru i interakciju te usvajati važne životne i socijalne vještine.

U 2024. godini Karlovačka županija izdala je Udruzi Frendofon licencu za pružanje socijalne usluge poludnevnog boravka, čime je Frendofon upisan u Registar pružatelja socijalnih usluga Republike Hrvatske koji vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi. Tijekom 2025. godine uslugu poludnevnog boravka koristilo je ukupno **17 djece**, svakodnevno ili prema individualnim potrebama i mogućnostima korisnika i njihovih obitelji.

Radno vrijeme poludnevnog boravka prilagođava se školskim obvezama djece, kako bi usluga bila usklađena s njihovim dnevnim ritmom i rasporedom. Posebno je važna prilagodba tijekom školskih praznika, kada su djeca na odmoru, a roditelji rade, tada boravak organiziramo u jutarnjim satima kako bismo roditeljima olakšali odlazak na posao i osigurali da djeca budu zbrinuta u sigurnom, strukturiranom i podržavajućem okruženju.

U okviru poludnevnog boravka provodimo raznovrsne aktivnosti koje doprinose cjelovitom razvoju djece. Poseban naglasak stavljamo na **kulturne i kreativne sadržaje**, poput **Frendofonskih pričaonica**, **likovnih radionica** i **glazbenih radionica**, kroz koje djeca razvijaju komunikaciju, maštu, emocionalno izražavanje i osjećaj pripadnosti. Uz to, provodimo i aktivnosti usmjerene na **razvoj vještina samozbrinjavanja i veće samostalnosti**, poput **domaćinstva** i **vrtlarstva**, kroz koje djeca uče praktične svakodnevne vještine, odgovornost, rutinu i suradnju.

Što poludnevni boravak znači za djecu?

- stručno vođene aktivnosti prilagođene individualnim potrebama
- razvoj samostalnosti kroz svakodnevne rutine i zadatke
- jačanje socijalnih i komunikacijskih vještina kroz grupni rad i interakciju
- mogućnost sudjelovanja u kreativnim, edukativnim i rekreativnim sadržajima
- osjećaj sigurnosti, prihvaćenosti i pripadanja u poticajnom okruženju

Što poludnevni boravak znači za roditelje?

- olakšanje svakodnevne organizacije života, osobito u vrijeme radnih obveza
- sigurnost da je dijete u stručnom, brižnom i poticajnom okruženju
- smanjenje stresa i emocionalnog opterećenja
- podršku u nošenju sa svakodnevnim izazovima roditeljstva
- mogućnost savjetovanja i dodatne podrške za obitelj

Poludnevni boravak tako predstavlja važan oblik podrške ne samo djeci s teškoćama u razvoju, nego i njihovim obiteljima. Djeci omogućuje razvoj, socijalizaciju i kvalitetno provođenje vremena u sigurnom okruženju, dok roditeljima pruža prijeko potrebnu podršku i olakšava usklađivanje obiteljskih i poslovnih obveza.

AKTIVNOSTI U BORAVKU

Domaćinstvo

Kroz aktivnosti domaćinstva, a posebno kuharske radionice, djeca tijekom 2025. godine razvijala su praktične svakodnevne vještine važne za veću samostalnost i samozbrinjavanje. Sudjelovanjem u pripremi jednostavnih jela učila su prepoznavati i koristiti različite namirnice, pratiti osnovne korake u pripremi hrane te usvajati radne navike i rutine. Ove aktivnosti djeci pomažu razvijati odgovornost, samostalnost i sigurnost u obavljanju svakodnevnih zadataka, a ujedno doprinose razumijevanju važnosti zdrave i uravnotežene prehrane.

Vrtlarstvo

Vrtlarstvo je i tijekom 2025. godine bilo važan dio naših aktivnosti usmjerenih na razvoj praktičnih vještina, senzorne integracije i povezanosti s prirodom. Kroz rad u senzornom vrtu djeca upoznaju biljke, prirodne procese i osnovne korake brige o vrtu, a pritom razvijaju strpljenje, upornost i osjećaj odgovornosti. Aktivnosti poput sadnje, zalijevanja i promatranja rasta biljaka pozitivno utječu na smanjenje stresa, jačaju osjetilno iskustvo i donose djeci osjećaj postignuća i zadovoljstva. Boravak u vrtu istovremeno je prostor učenja, smirivanja i razvoja ekološke svijesti.

AKTIVNOSTI U BORAVKU

Frendofonske pričaonice

Tijekom 2025. godine Frendofonske pričaonice nastavile su biti važan dio naših kulturnih aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju. Provode se u suradnji sa Specijaliziranom dječjom knjižarom Knjiguljicom, a osmišljene su tako da djeci približe priče, jezik i književne sadržaje na njima razumljiv, pristupačan i ugodan način. Kroz interaktivno pripovijedanje, prilagođene sadržaje i korištenje senzornih pomagala djeca jačaju razumijevanje jezika, razvijaju pažnju i koncentraciju te aktivno sudjeluju u kulturnim sadržajima koji su im često nedostupni zbog neprilagođenosti u zajednici. Poseban naglasak stavlja se na individualne potrebe svakog djeteta, kako bi priča postala iskustvo koje uključuje, povezuje i potiče razvoj.

Glazbene radionice

Glazbene radionice i muzikoterapijske aktivnosti tijekom 2025. godine provodile su se u suradnji s Glazbenim centrom Buka. Kroz individualne i grupne susrete djeca su imala priliku razvijati komunikaciju, izražavanje i povezivanje kroz glazbu. Individualni rad omogućuje pristup prilagođen svakom djetetu, dok grupne radionice potiču zajedništvo, suradnju, socijalne vještine i motoričku koordinaciju. Glazba djeci pruža prostor za spontano izražavanje, jača osjećaj ritma i melodije te doprinosi stvaranju sigurnog i podržavajućeg okruženja u kojem mogu sudjelovati na sebi prirodan način.

Likovne radionice

Likovne radionice tijekom 2025. godine vodio je naš Martin Bosiljevac, dizajner i slikar, koji kroz umjetnički rad djeci otvara prostor za kreativno istraživanje i izražavanje. Kroz različite likovne tehnike djeca razvijaju finu motoriku, pažnju, maštu i sposobnost izražavanja kroz boje, linije i oblike. Likovne aktivnosti posebno su važne jer djeci nude nenametljiv i prirodan način komunikacije, a istovremeno im daju osjećaj postignuća, vidljivosti i samopouzdanja.

AKTIVNOSTI U BORAVKU

Senzorne radionice prirode i društva

U 2025. godini započeli smo program **Senzorne radionice prirode i društva**, usmjeren na djecu i mlade s teškoćama u razvoju kroz senzorno prilagođene izvanškolske aktivnosti koje povezuju učenje, praktičan rad i svakodnevno iskustvo. Program je osmišljen tako da potiče razvoj socijalnih, komunikacijskih i životnih vještina, jača ekološku svijest i djeci približava prirodne pojave na konkretan i razumljiv način. Aktivnosti uključuju rad u senzornom vrtu, sadnju i brigu o biljkama, mini-eksperimente, promatranje vremenskih promjena, recikliranje i ponovnu uporabu materijala, pripremu zdravih obroka te čitanje i pripovijedanje priča o prirodi. Važan dio programa čine i kreativne radionice u kojima djeca koriste prirodne materijale poput lišća, grančica i kamenčića, čime dodatno razvijaju finu motoriku, maštu i osjećaj povezanosti s okolinom. Sve aktivnosti osmišljene su uz individualizirani pristup i prilagodbu mogućnostima svakog djeteta, kako bi učenje bilo pristupačno, poticajno i uključivo.

„FRENDOFONCI NA MORU“ – PRVO LJETOVANJE FRENDOFONACA

U 2025. godini ostvarili smo posebno važan iskorak za naše korisnike - prvo zajedničko ljetovanje Frendofonaca. Zahvaljujući Valamaru i njihovom humanitarnom programu „Tisuću dana na Jadranskom moru“, realiziran je projekt „Frendofonci na moru“, jedinstveno iskustvo odmora i uključivanja za djecu s teškoćama u razvoju i njihove obitelji.

Projekt se provodio od **4. do 7. rujna 2025.** u **Valamar Parentino Hotelu 4*** u Poreču. U programu su sudjelovala djeca s različitim teškoćama u razvoju (cerebralna paraliza, poremećaj spektra autizma, intelektualne teškoće i ADHD), njihovi roditelji te stručnjaci i asistenti koji su pružali podršku tijekom boravka, posebno u procesu prilagodbe, uključivanja i sudjelovanja u aktivnostima.

Ovo ljetovanje nije bilo samo putovanje, već snažan socijalni i emocionalni doživljaj. Djeca su imala priliku uživati u sadržajima odmora na način koji im je prilagođen i dostupan, sudjelovati u igri i zabavi uz podršku, jačati socijalne vještine kroz zajedničke trenutke te osjetiti pripadnost i ravnopravnost u okruženju koje ih prihvaća. Za roditelje, ovaj je boravak donio vrijedno iskustvo odmora, ali i osjećaj olakšanja i podrške te spoznaju da njihove potrebe i potrebe njihove djece mogu biti prepoznate i uvažene.

Valamarov humanitarni program usmjeren je djeci i obiteljima kojima je ovakav odmor najpotrebniji, a projekt „Frendofonci na moru“ primjer je konkretne društvene odgovornosti i ulaganja u inkluzivnije društvo. Udruga Frendofon iskreno zahvaljuje Valamaru na podršci i povjerenju te na poruci koju ovaj projekt nosi: da svako dijete zaslužuje jednake prilike za radost, odmor i zajedništvo.

Projekt „Frendofonci na moru“ ujedno je nastavak naše misije kroz poludnevni boravak, inkluzivne programe, kreativne radionice i edukacije kontinuirano radimo na podizanju kvalitete života djece s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji, stvarajući iskustva koja jačaju pripadnost i otvaraju prostor stvarnoj inkluziji.

INKLUZIVNE RADIONICE

U 2025. godini u Frenofonu smo nastavili s provedbom inkluzivnih radionica, osmišljenih kao zajednički prostor susreta djece urednog razvoja i djece s teškoćama u razvoju. Ove radionice imaju važnu ulogu u stvaranju inkluzivnog i podržavajućeg okruženja u kojem djeca kroz zajedničke aktivnosti uče suradnji, međusobnom razumijevanju i prihvaćanju različitosti.

Za djecu urednog razvoja inkluzivne radionice predstavljaju priliku za razvoj empatije, tolerancije i socijalne osjetljivosti. Kroz druženje i suradnju s vršnjacima uče strpljenju, razumijevanju potreba drugih te dodatno jačaju svoje komunikacijske i socijalne vještine. Istovremeno, djeca s teškoćama u razvoju kroz ovakav oblik rada dobivaju poticajno okruženje za razvoj samopouzdanja, socijalnih vještina i osjećaja pripadnosti, uz mogućnost stjecanja novih iskustava i kvalitetnijeg uključivanja u zajednicu.

Inkluzivne radionice važan su dio našeg rada jer doprinose izgradnji društva u kojem su sva djeca prihvaćena, ravnopravna i imaju jednake mogućnosti za rast, razvoj i sudjelovanje.

INKLUZIVNE RADIONICE

Juice&Art

Program **Juice&Art** osmišljen je kao dječja, inkluzivna verzija koncepta *Wine&Art* za odrasle. Riječ je o kreativnim radionicama u kojima djeca kroz slikanje, druženje i opuštenu atmosferu razvijaju svoj umjetnički izraz i međusobno se povezuju. Kroz zajedničko stvaranje potičemo kreativnost, socijalizaciju, spontanost i osjećaj sigurnosti u grupi, a radionice djeci pružaju prostor za izražavanje, podršku i ugodno zajedničko iskustvo. U programu je sudjelovalo 10 djece.

Ljetna škola slikanja

Ljetna škola slikanja održana je na Gornjim Stativama, u prirodnom i poticajnom okruženju prostora Udruge Frendofon. U programu je sudjelovalo **8 djece** tijekom **15 dana**, po **3 sata dnevno**. Aktivnosti su se provodile na otvorenom, što je dodatno pridonijelo opuštenoj atmosferi, kreativnosti i kvaliteti zajedničkog boravka.

Kroz različite tehnike slikanja i crtanja djeca su razvijala koncentraciju, strpljenje i umjetnički izričaj, ali i socijalne vještine, komunikaciju i suradnju. Posebna vrijednost programa bila je upravo u zajedničkom sudjelovanju djece s teškoćama u razvoju i djece urednog razvoja, čime se i kroz umjetnost dodatno jačalo međusobno povezivanje, razumijevanje i inkluzija.

„FREDOFON GRADI MOST“ - NAŠA GLAZBENA PORUKA INKLUZIJE

Tijekom 2025. godine Udruga Frenodfon realizirala je svoju prvu službenu pjesmu „Frenodfon gradi most“, nastalu u sklopu projekta „Frenodfonske kreativne radionice“, uz financijsku podršku Zaklade „Hrvatska za djecu“. Pjesma i videospot predstavljaju kreativan i uključiv rezultat rada udruge te dodatno doprinose vidljivosti Frenodfonovih vrijednosti u zajednici, prihvaćanja, podrške, razumijevanja i povezivanja.

Pjesma i spot nastali su kroz suradnju s **Glazbenim centrom BUKA**, uz sudjelovanje djece, roditelja, volontera i stručnjaka uključenih u rad Frenodfona. U sadržaju spota prikazani su elementi svakodnevice udruge – kreativne aktivnosti, igra, zajedništvo i odnosi – kao temelj inkluzivnog okruženja koje Frenodfon gradi s korisnicima i zajednicom.

Glazbu i tekst potpisuje **Martin Ladika** (vokal), a glazbeni aranžman izveli su članovi Glazbenog centra BUKA: **Ena Miškulin** (klavijature), **Sonja Koledin** (bas gitara) i **Josip Ferenčina** (bubnjevi). Za audio produkciju zaslužan je **Studio Nasip / Silvio Bočić**, a za video produkciju **Izvan fokusa**. Ovaj glazbeni projekt postao je prepoznatljiv dio identiteta udruge te dodatni alat za komunikaciju i senzibilizaciju javnosti o važnosti inkluzije.

AKTIVNOSTI PODIZANJA SVIJEŠTI

Inkluzivni susret povodom Svjetskog dana osoba s invaliditetom

Povodom Svjetskog dana osoba s invaliditetom, koji se obilježava 3. prosinca, Udruga Frenhofon ugostila je učenike i učiteljice Osnovne škole Draganići. Tijekom posjeta sudjelovali smo u zajedničkim inkluzivnim aktivnostima, družili se i razmjenjivali iskustva, naglašavajući važnost zajedništva, razumijevanja i podrške osobama s invaliditetom.

Učenici su nas razveselili pripremljenim darovima, senzornim igračkama i igrama koje su sami izradili. Susret je protekao u vedroj atmosferi, ispunjen smijehom, kreativnošću i inspirativnim razgovorima, a naši su se gosti uključili u sve radionice, od likovnih aktivnosti do socijalnih igara.

Ovakvi susreti snažno doprinose osvještavanju i jačanju inkluzije u zajednici te pokazuju koliko zajedničko sudjelovanje i otvorenost prema različitostima mogu obogatiti sve generacije.

AKTIVNOSTI PODIZANJA SVIJEŠTI – FESTIVAL AUTIZMA 2025. GODINE

Festival autizma 2025.

Festival autizma 2025. i ove je godine bio jedan od najvažnijih programa Udruge Fren dof on usmjerenih na podizanje svijesti, destigmatizaciju autizma i jačanje inkluzije u zajednici. Kroz tri sadržajno različita dana Festival je okupio roditelje, stručnjake, djecu, volontere, partnere i širu javnost, stvarajući prostor za dijalog, razumijevanje i zajedničko iskustvo.

Festival je započeo u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ panel raspravom „Nevidljivi za sustav“, na kojoj su roditelji i stručnjaci otvoreno govorili o izazovima s kojima se suočavaju obitelji djece s teškoćama, ali i o mogućim promjenama unutar sustava podrške. Uz panel je otvorena i izložba „Nevidljiva“, ostvorena u suradnji s Portalom Supermame, koja je kroz osobne priče i umjetnički izraz progovorila o osjećaju usamljenosti, nevidljivosti i emocionalnog opterećenja koje majke, osobito majke djece s teškoćama, često proživljavaju. Ovaj dio Festivala snažno je pridonio osnaživanju roditelja i povezivanju osobnog iskustva sa stručnim pogledom.

Drugi dan Festivala obilježila je **Fren dof onijada**, inkluzivno druženje za djecu s teškoćama u razvoju i njihove vršnjake, održano u prostoru Udruge Fren dof on na Gornjim Stativama. Kroz igre bez granica, potragu za blagom, likovne aktivnosti i koncert Glazbenog centra BUKA stvoreno je razigrano i otvoreno okruženje u kojem su djeca spontano surađivala, komunicirala i učila jedni od drugih. Događaj je okupio velik broj djece, roditelja, volontera i prijatelja Udruge te još jednom pokazao koliko zajednička igra i druženje mogu pridonijeti stvarnoj inkluziji.

Završni dan Festivala održan je u Knjiguljici, gdje je Udruga Kozlić izvela inkluzivnu predstavu „**Pale sam na svijetu**“ u kamišibaj tehnici. Predstava je bila prilagođena djeci s teškoćama, ali je istovremeno jednako privukla i drugu djecu, potvrđujući važnost pristupačnih kulturnih sadržaja za sve. Kroz vizualni, auditivni i emocionalni pristup djeci je omogućeno sudjelovanje u priči na njima primjeren i razumljiv način, a završnica Festivala zaokružena je toplim susretom umjetnosti, dječje mašte i zajedništva.

Festival autizma 2025. još je jednom potvrdio koliko su edukacija, umjetnost, igra i otvoreni dijalog važni alati u približavanju tema autizma široj zajednici. Kroz sve festivalske aktivnosti prožimala se ista poruka – autistične osobe i njihove obitelji trebaju biti vidljive, prihvaćene i podržane, a inkluzija se gradi upravo kroz susrete, razumijevanje i zajedničko djelovanje.

**FESTIVAL
AUTIZMA**

2.4.2025.
17:30 Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić

Panel "Nevidljivi za sustav"
Panelisti:
- Suzana Rebetar (Udruga Sjena)
- Tomislav Jukić (KBC Rebro)
- Anja Dulravčić (Tira Les - Centar za integrativni rad s djecom i odraslima)
- Jasmina Kundić (Udruga Fren dof on)

Izložba "Nevidljiva" – Portal Supermame

5.4.2025.
09:30 - 13:00 Udruga Fren dof on,
Gornje Stative 93

11.4.2025.
15:00 Knjiguljica

Fren dof onijada - inkluzivno druženje
- Igre bez granica
- Potraga za blagom
- Likovna radionica
- Koncert Glazbenog centra BUKA

Predstava "Pale sam na svijetu"
Udruga Kozlić

FRENDOFON   supermame   BUKA   Knjižnica   1833

AKTIVNOSTI PODRŠKE RODITELJIMA

U 2025. godini Udruga Frendofon proširila je svoje aktivnosti na strukturiranu i kontinuiranu **podršku roditeljima**, prepoznajući da dobrobit djeteta snažno ovisi i o tome koliko se roditelji osjećaju osnaženo, informirano i podržano u svakodnevnim izazovima. Kroz edukacije, grupni rad i individualna savjetovanja pružali smo roditeljima prostor razumijevanja, učenja i emocionalnog rasterećenja, uz konkretne alate koje mogu odmah primijeniti u obiteljskom životu.

Edukativne radionice za roditelje

Provodili smo radionice namijenjene roditeljima koji žele bolje razumjeti emocionalni svijet svog djeteta i razviti vještine koje potiču sigurno, povezano i podržavajuće roditeljstvo. Kroz interaktivno predavanje obrađivali smo pitanja: što su emocije, čemu služe i zašto su važne te kako djecu učimo prepoznavanju i imenovanju emocija, njihovom primjerenom izražavanju i uvažavanju emocija drugih.

Poseban naglasak stavljen je na **razvoj empatije** i komunikacijske vještine koje jačaju odnos roditelj-dijete. Roditelji su upoznali koncept empatičkog reflektiranja, kako ga koristiti, kada je najkorisnije te na koji način doprinosi smirivanju konflikta, izgradnji povjerenja i osjećaju sigurnosti kod djeteta. Kroz konkretne primjere i kratke vježbe sudionici su imali priliku uvježbati empatičko reflektiranje i prenijeti ga na situacije iz vlastite svakodnevice.

Završni dio radionica bio je posvećen **postavljanju granica**, iz perspektive zaštite i brige za dijete, a ne iz pozicije ljutnje, moći ili kazne. Kroz primjere iz svakodnevnih situacija radili smo na tome kako jasno i dosljedno postavljati granice uz istovremeno uvažavanje dječjih emocija, čime se stvara odnos koji je istodobno topao i čvrst.

Cilj ovih radionica bio je osnažiti roditelje u izgradnji odnosa temeljenog na razumijevanju, sigurnosti i međusobnom poštovanju. Edukacije je tijekom 2025. godine slušalo **105 roditelja**.

Individualna savjetovanja s psihologinjom

Uz edukacije, osigurali smo i **individualna savjetovanja s psihologinjom** za roditelje koji se susreću s konkretnim izazovima u roditeljstvu i trebaju personaliziran pristup. Savjetovanja su omogućila roditeljima da u sigurnom i povjerljivom okruženju dobiju stručnu podršku, dobiju smjernice za komunikaciju i postupanje u izazovnim situacijama te osnaže vlastite kapacitete za nošenje sa stresom i emocionalnim opterećenjem. Ovu uslugu u 2025. godini koristilo je **23 roditelja**.

Grupne radionice za roditelje

Dodatno smo provodili i **grupne radionice za roditelje**, kao oblik podrške u kojem roditelji, uz stručno vođenje, imaju priliku dijeliti iskustva, učiti jedni od drugih i dobiti osjećaj zajedništva i razumijevanja. Grupni format često donosi olakšanje jer roditelji prepoznaju da nisu sami u svojim izazovima, a istovremeno dobivaju konkretne ideje i alate kroz primjere iz prakse. U 2025. godini grupne radionice koristilo je **19 roditelja**.

Kroz ove oblike podrške Frendofon je tijekom 2025. godine dodatno ojačao svoju ulogu mjesta koje ne pruža pomoć samo djeci, nego i obiteljima gradeći zajednicu u kojoj roditelji dobivaju znanje, podršku i prostor za rast, a djeca stabilniju i sigurniju mrežu odnosa u svojem okruženju.

PARTNERSTVA I SURADNJE U 2025. GODINI

Tijekom 2025. godine Udruga Frendofon nastavila je sustavno razvijati suradnje s odgojno-obrazovnim ustanovama, kulturnim i stručnim organizacijama, udrugama, javnim službama te lokalnim inicijativama. Ova partnerstva bila su ključna za provedbu naših programa, podizanje svijesti o inkluziji i autizmu te jačanje podrške djeci s teškoćama u razvoju i njihovim obiteljima. Suradnje su nam omogućile da inkluziju živimo u praksi – kroz susrete, zajedničke aktivnosti, edukacije, kulturne sadržaje i konkretna djela solidarnosti.

U 2025. godini ostvarili smo suradnje s: OŠ Banija, OŠ Draganić, Dječjim vrtićem Karlovac, Knjiguljicom, Glazbenim centrom BUKA, Gradskom knjižnicom “Ivan Goran Kovačić”, Portalom Supermame, Javnom vatrogasnom postrojbom grada Karlovca, KUD-om “Lipa” Sinac, Obrtničkom komorom, Gradskom četvrti Gaza, Regionalnom razvojnom agencijom Karlovačke županije, braniteljskim udrugama, Književnim krugom Karlovac, Učilištem Okviri znanja, Tira les, udrugom Carpe diem, Planinarskim društvom Vinica, Artis includum, KUD-om Stative, HZZ-om, ZAMAK-om, Rotary clubom, ZAKON teatrom, PU Karlovačkom i Muljavom.

Kroz sva ova partnerstva vidljivo je da inkluzija nije pojedinačan napor, nego zajednički proces. Zahvalni smo svim ustanovama, organizacijama, udrugama i pojedincima koji su u 2025. godini bili dio Frendofonove priče i svojim doprinosom pomogli da naša zajednica bude otvorenija, empatičnija i pristupačnija za svu djecu i obitelji.

PARTNERSTVA I SURADNJE U 2025. GODINI

U nastavku donosimo nekoliko izdvojenih primjera suradnji i događanja iz 2025. godine, uz zahvalnost svim partnerima koji su doprinijeli našem radu:

Osnovna škola Draganići - tijekom 2025. godine ostvarili smo suradnju kroz više aktivnosti. Povodom **Svjetskog dana osoba s invaliditetom (3. prosinca)** ugostili smo učenike i učiteljice u Frendofonu, gdje smo zajedno sudjelovali u inkluzivnim aktivnostima, družili se te kroz likovne radionice i socijalne igre isticali važnost zajedništva, razumijevanja i podrške osobama s invaliditetom. Posebno nas je razveselio njihov poklon **senzorne igre i igračke koje su učenici sami izradili**. Uz ovaj posjet, suradnja je proširena i na **likovne radionice za učenike u sklopu cjelodnevne nastave**, kroz koje su djeca u kreativnom i poticajnom okruženju razvijala maštu, finu motoriku i osjećaj postignuća, uz jasnu poruku prihvaćanja različitosti i življenja inkluzije u praksi.

Dječji vrtić Karlovac - kroz program **Juice&Art** i radionice emocionalne pismenosti djeci smo približili kreativno izražavanje i razumijevanje emocija na iskustven, djeci blizak način, uz naglasak na povezivanje i inkluziju.

KUD "Lipa" Sinac - u našem prostoru održano je inkluzivno kulturno druženje uz koncert najmlađih članova KUD-a na tradicionalnim instrumentima, čime je kulturna baština postala dio živog i uključivog iskustva za djecu i obitelji Frendofona.

Javna vatrogasna postrojba grada Karlovca - na njihov poziv uključili smo se u humanitarni dio međunarodnog događaja **World Rescue Challenge 2025** u Karlovcu, gdje smo predstavili rad udruge i uključili građane u podršku našim programima.

Rotary club Karlovac - u **Zorin domu** organizirana je humanitarna izvedba predstave „Semafor“ za prikupljanje sredstava za izgradnju budućeg **Senzornog parka**. Događaj je snažno pokazao kako zajednica može postati oslonac i pokretač pozitivne promjene.

ZAMAK - volonteri su se i ove godine uključili u akciju „**72 sata bez kompromisa**“, pružajući konkretan doprinos našoj udruzi kroz pomoć u pripremi ogrjeva, što je u zimskim mjesecima izravno doprinijelo sigurnosti i ugodi djece u prostoru boravka.

TERAPIJA IGROM

Udruga Frendofon od 2024. godine provodi **terapiju igrom** kao oblik psihološke podrške djeci, a program je nastavljen i tijekom 2025. godine. U 2025. godini je u terapiju igrom bilo uključeno **8 djece**, kojima je kroz strukturirani terapijski proces omogućeno da na sebi prirodan način izraze doživljaje, emocije i potrebe.

Terapija igrom koristi igru kao dječji “jezik” odnosno način na koji djeca spontano komuniciraju ono što možda ne mogu lako izraziti riječima. U sigurnom i podržavajućem okruženju djeca kroz igru istražuju svoje osjećaje, uče regulirati emocije, razvijaju socijalne vještine, jačaju samopouzdanje te dobivaju priliku vježbati konstruktivne načine rješavanja problema i suočavanja sa stresom.

Ovaj oblik podrške posebno je koristan djeci koja se suočavaju s emocionalnim teškoćama (npr. tuga, ljutnja, anksioznost), poteškoćama u ponašanju, zahtjevnim iskustvima i promjenama, kao i poteškoćama u odnosima s vršnjacima ili u obiteljskom okruženju. Terapija igrom pruža djetetu prostor u kojem se osjeća viđeno i prihvaćeno, a istovremeno osnažuje njegove unutarnje resurse za lakše nošenje s izazovima.

KORISNICI U 2025. GODINI U BROJKAMA

Djeca korisnici
usluge
poludnevnog
boravka: 17

Djeca (ostale
aktivnosti): 86

Roditelji: 147

Festival autizma:
40 djece + 70
odraslih

JAČANJE ZNANJA I KOMPETENCIJA U 2025. GODINI

Tijekom 2025. godine Udruga Fren dof on sustavno je ulagala u jačanje kompetencija i stručnih znanja tima, s ciljem podizanja kvalitete rada s djecom i mladima s teškoćama u razvoju, snažnije podrške obiteljima te boljeg upravljanja programima i razvojem novih usluga. Kontinuirano stručno usavršavanje prepoznajemo kao temelj profesionalnosti i održivosti jer nam omogućuje da pratimo suvremene pristupe u području autizma, mentalnog zdravlja, terapijskih metoda i inkluzivnih praksi, ali i da jačamo organizacijske kapacitete udruge.

U okviru jačanja kompetencija, tijekom 2025. godine sudjelovali smo u sljedećim edukacijama:

- **Voditelj/ica pripreme i provedbe projekata financiranih iz EU fondova**
Edukacija usmjerena na planiranje, izradu i provedbu projekata, praćenje pokazatelja, financijsko upravljanje te administrativne i izvještajne zahtjeve EU financiranja. Stečena znanja doprinose jačanju kapaciteta udruge za kvalitetniju pripremu projektnih prijedloga i uspješniju provedbu odobrenih projekata.
- **Terapija igrom**
Usavršavanje usmjereno na razumijevanje terapije igrom kao pristupa psihološkoj podršci djeci, s naglaskom na razvoj emocionalne regulacije, izražavanje doživljaja kroz igru, jačanje odnosa i sigurnosti te primjenu u radu s djecom s različitim razvojnim izazovima.
- **Autizam i mentalno zdravlje**
Edukacija koja povezuje temu autizma s aspektima mentalnog zdravlja, s ciljem bolje prepoznatljivosti emocionalnih i ponašajnih signala, te razvoja podržavajućeg pristupa u svakodnevnom radu s autističnom djecom i mladima.
- **Primjena bajki i likovnosti u radu s djecom s teškoćama u razvoju**
Edukacija usmjerena na korištenje bajki, priča i likovnog izraza kao alata za emocionalnu pismenost, razvoj komunikacije i simboličko izražavanje. Stečena znanja dodatno su obogatila naše kreativne i kulturne programe te otvorila nove mogućnosti prilagodbe sadržaja individualnim potrebama djece.
- **Theraplay - Level 1**
Usavršavanje iz terapijskog pristupa koji se temelji na odnosu, igri i privrženosti, a posebno podržava razvoj emocionalne sigurnosti, povezivanja i interakcije. Ovo znanje osnažuje naš rad u području jačanja odnosa, regulacije i povezanosti djece i roditelja kroz strukturirane, odnosne aktivnosti.
- **Razumjeti spektar: znanost, praksa i zajednica kao podrška autističnim osobama**
Edukacija koja integrira znanstvene uvide, praktične metode i perspektivu zajednice, s naglaskom na stvaranje okruženja koje razumije i podržava autistične osobe. Posebno je vrijedna u kontekstu našeg zagovaračkog rada, senzibilizacije zajednice te razvoja inkluzivnih programa.
- **Priprema projekata uz pomoć AI**
Edukacija usmjerena na korištenje AI alata u pripremi projekata od strukturiranja ideja i logike intervencije, preko pripreme narativa i proračunskih obrazloženja, do učinkovitije organizacije dokumentacije i komunikacije. Ovaj segment doprinosi modernizaciji rada i većoj učinkovitosti u pripremi projektnih prijava.

Kroz navedena usavršavanja ojačali smo stručne i organizacijske kapacitete udruge te dodatno unaprijedili kvalitetu programa koje provodimo. Stečena znanja integrirali smo u rad poludnevnog boravka, kreativne i senzorne programe, podršku roditeljima te u razvoj novih projektnih ideja i usluga usmjerenih na potrebe djece i obitelji.

ZAKLJUČAK

U 2025. godini Frenodfon je nastavio graditi ono što nam je najvažnije, sigurno mjesto pripadanja za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i njihove obitelji. Kroz poludnevni boravak, kreativne i senzorne programe, inkluzivne aktivnosti, podršku roditeljima te aktivnosti podizanja svijesti u zajednici, korak po korak širili smo prostor razumijevanja, prihvaćanja i stvarnih prilika za sudjelovanje.

Ova godina pokazala nam je koliko promjena nastaje kada se u centru nalaze odnosi, kada se djecu vidi, čuje i prati u njihovim potrebama, a roditeljima ponudi podrška, predah i osjećaj da nisu sami. Posebno smo ponosni na trenutke u kojima se inkluzija dogodila u zajedničkoj igri, umjetnosti, priči, glazbi, susretima i partnerstvima koja su spojila različite ljude oko iste ideje da svako dijete zaslužuje dostupan sadržaj, sigurnost i priliku za rast.

Zahvaljujemo svim partnerima, volonterima, donatorima, institucijama i pojedincima koji su tijekom 2025. bili dio Frenodfonove priče. Vaša podrška kroz vrijeme, znanje, suradnju i povjerenje omogućila je da naši programi budu kvalitetniji, dostupniji i snažnije povezani sa zajednicom.

U 2026. nastavljamo još odlučnije razvijati i unaprjeđivati usluge, jačati stručne kompetencije tima te graditi okruženje u kojem su djeca i obitelji vidljivi, uvaženi i podržani. Naš smjer ostaje isti inkluzija koja se ne govori samo riječima, nego se živi kroz svakodnevne male i velike korake. Hvala vam što te korake gradimo zajedno.

